

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 78/660/EØF og 83/349/EØF for så vidt angår offentliggørelse af ikke-finansielle oplysninger og oplysninger om diversitet for visse store selskaber og grupper, KOM(2013) 207

Notatet sendes tillige til Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalget.

1. Resumé

Kommissionen har den 16. april 2013 fremlagt forslag til direktiv med henblik på at sikre øget gennemsigtighed i store virksomheder om sociale og miljømæssige spørgsmål samt mangfoldighed. Med forslaget skal virksomheder offentliggøre oplysninger om politikker, resultater og risici på områder som miljø, sociale og arbejdstagerrelaterede forhold, respekt for menneskerettighederne, korruption og bestikkelse, samt mangfoldighed i direktion og bestyrelse.

Forslaget vurderes at få lovgivningsmæssige konsekvenser.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM(2013) 207 af 16. april 2013 fremlagt forslag til ændring af regnskabsdirektiverne for så vidt angår offentliggørelse af ikke-finansielle oplysninger (CSR-rapportering) og oplysninger om mangfoldighed. Forslaget er oversendt til Rådet den 22. april 2013 i dansk sprogversion.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 50 og skal behandles af Rådet og Europa-Parlamentet i fællesskab efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Med lanceringen af akten for det indre marked ”Sammen om fornyet vækst”¹ og handlingsplanen ”En ny strategi 2011-2014 for virksomhedernes sociale ansvar”², opregnede Kommissionen EU’s egne forpligtelser på om-

¹ KOM(2011) 467 af 13. april 2011.

² KOM(2011) 681 af 25. oktober 2011.

rådet og en række forslag til erhvervslivet, medlemsstaterne og de øvrige aktører. Det fremgår af strategien, at Kommissionen med henblik på at sikre at reglerne er ens for alle, vil fremlægge et lovgivningsforslag om gennemsigtigheden af de oplysninger af social og miljømæssig art, som virksomheder indberetter.

3. Formål og indhold

Direktivforslagets overordnede sigte er at øge gennemsigtigheden af store europæiske virksomheders forvaltning af ikke-finansielle risici og forbedre de pågældende virksomheders ikke-finansielle resultater. De centrale mål er:

- Øge gennemsigtigheden i visse selskaber og øge relevansen, konsistensen og sammenligneligheden af de ikke-finansielle oplysninger ved at styrke og præcisere de eksisterende krav.
- Øge mangfoldigheden i bestyrelser og direktion gennem øget gennemsigtighed.
- Forbedre virksomhedernes samfundsansvarlighed og resultater og det indre markeds effektivitet.

CSR-rapportering

Forslaget lægger op til, at visse store selskaber som en del af deres årsberetning offentliggør oplysninger om miljøspørgsmål, sociale spørgsmål, aspekter vedrørende respekt for menneskerettighederne, bekæmpelse af korrupsion og bestikkelse.

Der lægges op til, at redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af selskabets politikker, dets resultater og de risikorelaterede aspekter på de nævnte områder.

Selskaber kan fremlægge disse oplysninger på grundlag af nationale, EU-baserede eller internationale rammer, f.eks. FN's Global Compact, FN's retningslinjer om menneskerettigheder og erhvervsliv, OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder, ISO 26000, Global Reporting Initiative (GRI) m.fl., og virksomheden skal oplyse, hvilken ramme man har valgt som grundlag for oplysningerne.

Ifølge forslaget skal kravene til CSR-rapportering finde anvendelse på selskaber med mere end 500 ansatte i gennemsnit og med en samlet balance på 20 mio. € (150 mio. kr.) eller en nettoomsætning på 40 mio. € (300 mio. kr.).

Mangfoldighed i bestyrelser og direktion

Forslaget lægger op til, at store børsnoterede virksomheder offentliggør oplysninger om mangfoldighedspolitik for det øverste og det centrale ledelsesorgan, herunder forhold vedrørende alder, køn, geografisk diversitet og ud-

dannelsesmæssig og erhvervmæssig baggrund. Oplysningerne skal indgå i redegørelsen for virksomhedsledelse og indeholde målsætninger for denne politik, gennemførelsen og de opnåede resultater. De virksomheder, der ikke har en mangfoldighedspolitik, vil være forpligtet til at redegøre for, hvorfor det forholder sig således.

Ifølge forslaget skal kravene til mangfoldigheds-rapportering finde anvendelse på store børsnoterede selskaber med mere end 500 ansatte i gennemsnit og med en samlet balance på 20 mio. € (150 mio. kr.) eller en nettoomsætning på 40 mio. € (300 mio. kr.).

Små og mellemstore børsnoterede virksomheder vil ikke være omfattet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig.

5. Nærhedsprincippet

Det er Kommissionens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Kommissionen fremhæver i den forbindelse nødvendigheden af EU-regulering på området, da flere medlemsstater for nylig har indført lovgivning, som kræver, at der gives yderligere oplysning på dette område. De nationale krav er imidlertid meget forskellige, hvilket gør det vanskeligt at sammenligne selskaber på tværs af det indre marked. Kommissionen konkluderer, at målsætningerne for dette forslag ikke kan opnås ved ensidige foranstaltninger på medlemsstatsplan.

Regeringen er enig i, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Rapportering af samfundsansvar er reguleret i årsregnskabsloven § 99a (Bekendtgørelse nr. 323 af årsregnskabsloven af 11. april 2011 med senere ændringer). Danske virksomheder skal med baggrund heri redegøre for deres arbejde med samfundsansvar og forholde sig specifikt til menneskerettigheder og klimapåvirkning. Redegørelsen skal omhandle politikker, handlinger og resultater og skal placeres i årsrapporten eller alternativt i en supplerende beretning til årsrapporten eller på en hjemmeside. Rapporteringskravet omfatter virksomheder, der overskrider to af følgende tre størrelsesgrænser; a) 250 ansatte, b) balancesum på 143 mio. kr. og c) nettoomsætning på 286 mio. kr. Hvis en omfattet virksomhed ikke har en politik for samfundsansvar mv., skal det fremgå.

Lov nr. 1383 af 23. december 2012 om ændring af selskabsloven, årsregnskabsloven og forskellige andre love medførte, at der blev indført regler om måltal og politikker for den kønsmæssige sammensætning i det øverste ledel-

sesorgan og for afrapportering herom for de børsnoterede virksomheder og store virksomheder. Spørgsmålet om diversitet er således delvist reguleret på nuværende tidspunkt.

7. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslaget vil medføre behov for tilpasning af dansk lovgivning.

CSR-rapportering

Forslaget adskiller sig fra de danske regler på en række punkter. Efter forslaget skal virksomhederne oplyse om emnerne miljø-, sociale og medarbejderrelaterede forhold samt menneskerettigheder, anti-korruption og bestikkelse, hvilket er mere omfattende end det gældende danske krav om at oplyse om generel politik for samfundsansvar og specifikt menneskerettigheder og klimastrategi. De virksomheder, der omfattes af forslaget, skal i modsætning til gældende dansk ret rapportere om de risici, der er forbundet med de enkelte CSR-områder.

Virksomhederne skal desuden fremlægge en begrundelse, hvis selskabet ikke forfølger politikker på et eller flere af disse områder. Endelig er kravene til størrelsen af virksomheder, der er omfattet af direktivforslaget, anderledes end de gældende danske regler. Direktivforslaget omfatter således væsentligt færre virksomheder end de gældende danske regler.

Mangfoldighed i bestyrelser og direktion

Direktivforslaget afviger på en række punkter fra de gældende danske regler på området.

I gældende dansk ret stilles der krav om opstilling af måltal for andelen af det underrepræsenterede køn i det øverste ledelsesorgan og om udarbejdelse af politikker for at øge andelen af det underrepræsenterede køn for hele virksomheden.

Ifølge direktivforslaget stilles krav om offentliggørelse af mangfoldighedspolitikker for det øverste og det administrative ledelsesorgan for så vidt angår alder, køn, geografisk diversitet, uddannelsesmæssig og erhvervmæssig baggrund.

Derudover adskiller forslagets anvendelsesområde sig, idet de danske krav gælder for statslige, børsnoterede og de store virksomheder, mens forslaget kun skal omfatte de store børsnoterede virksomheder.

Ifølge forslaget skal rapporteringen være en del af redegørelsen for virksomhedsledelse, mens oplysningerne ifølge dansk ret ikke nødvendigvis skal være en del heraf, men det kan indgå i forbindelse CSR-rapporteringen.

Endeligt foreslås det, at mangfoldighedsrapportering skal foregå efter ”følg eller forklar”- modellen, som der ikke er mulighed for efter gældende dansk ret. Til gengæld er en virksomhed fritaget for de gældende danske krav, hvis intet køn ligger under 40 %.

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget skønnes ikke at have væsentlige statsfinansielle konsekvenser.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget skønnes at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser, idet forslaget bidrager til bæredygtig udvikling og en markedsøkonomi med høj konkurrenceevne. Gennemsigtighed om finansielle og ikke-finansielle forhold er vigtigt for at sikre velfungerende markeder for investorer.

9. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Direktivforslaget skønnes på det foreliggende grundlag at omfatte ca. 200 virksomheder i Danmark.

Det vurderes, at forslaget ikke har væsentlige administrative byrder for erhvervslivet, da gældende nationale regler om kønssammensætning i ledelsen og redegørelse om samfundsansvar dækker en stor del af kravene i forslaget.

10. Høring

Forslaget er sendt i høring i EU-specialudvalget for konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål med frist den 2. maj 2013.

Der er modtaget høringssvar fra Concord Danmark, Amnesty International, Forbrugerrådet, Finansrådet, Dansk Rederiforening, Dansk Industri og Foreningen af Statsautoriserede Revisorer.

Concord Danmark finder det positivt, at Kommissionens forslag lægger op til, at de virksomheder, der omfattes af direktivet, skal rapportere om håndtering af risici. Det er også positivt, at virksomhederne som minimum skal rapportere om såvel miljø-, sociale og medarbejderrelaterede forhold samt menneskerettigheder, anti-korruption og bestikkelse.

Concord Danmark finder dog, at det er et alvorligt problem, at direktivet savner fokus på de mennesker og lokalsamfund, som kan blive påvirket negativt af virksomhedens aktiviteter, hvorfor forslaget også bør omfatte due diligence (nødvendig omhu).

Concord Danmark finder, at der i forslaget bør henvises til relevante sektor-, og landespecifikke og regionale vejledninger på bl.a. miljø og menneskerettighedsområdet, og at det bør være et krav, der inkluderer finansielle og ikke-finansielle indikatorer i rapporteringen. Der bør desuden rapporteres om leverandørkæder.

Concord Danmark bemærker, at det er vigtigt, at der i direktivet henvises til internationalt anerkendte standarder, som eksempelvis FN's retningslinjer for erhvervsliv og menneskerettigheder og OECD's retningslinjer for multinationale selskaber.

Concord Danmark savner monitorerings- og håndhævelsesmekanismer i direktivet og efterlyser, at alle dele af en virksomhed bør pålægges rapporteringsforpligtelse, herunder også datterselskaber.

Concord Danmark bemærker, at alle virksomheder bør rapportere om ikke-finansielle forhold, og nævner, at man finder den nuværende danske model, der ikke kræver "comply and explain" utilstrækkelig.

Amnesty International Danmark henviser til Concord Danmarks høringssvar og er enig i de afgivne bemærkninger.

Forbrugerrådet støtter Kommissionens forslag om, at virksomheder i EU skal afreportere om samfundsansvar, som man allerede kender det fra Danmark. Forbrugerrådet støtter i øvrigt bemærkningerne fra Concord Danmark.

Finansrådet støtter direktivforslagets overordnede formål om at sikre gennemsigtighed og lige konkurrencevilkår på EU's indre marked.

Finansrådet finder, at det udtrykkeligt bør fremgå, at den enkelte virksomhed selv beslutter, hvor rapporteringen om mangfoldighed skal ske – under forudsætning af, at der i årsrapporten laves en præcis henvisning til, hvor rapporteringen kan findes. Det foreslås, at rapporteringen kan gives særskilt i en CSR-rapport eller på en hjemmeside.

Danmarks Rederiforening imødeser Kommissionens forslag og noterer med tilfredshed, at forslaget i høj grad afspejler den danske "comply or explain"-model.

Rederiforeningen fremhæver, at det er vigtigt, at definitionen af CSR-områderne bliver bredt defineret. Princippet om, at CSR-politikker tilpasses den enkelte virksomheds udfordringer og strategiske målsætninger, bør fastholdes.

Rederiforeningen finder, at redegørelser for risici udgør en stor udfordring for en virksomhed, og at det er afgørende, at rapportering ikke bliver en administrativ byrde. Det bliver herudover fremhævet, at kompleksiteten bliver høj.

Der efterspørges endeligt præcisering af en række bestemmelser i forslaget samt, at udfordringen er at sikre, at der ikke i de politiske forhandlinger mellem Rådet og Europa-Parlamentet tilføjes yderligere rapporteringsmuligheder eller opstilles specifikke rapporteringsindikatorer.

Dansk Industri (DI) finder, at Kommissionen lægger op til en mere omfattende og ufleksibel regulering, der kan pålægge virksomhederne yderligere byrder uden, at dette nødvendigvis afspejles i øget ansvarlighed eller skaber level playing field i EU.

DI støtter ønsket om at styrke indsatsen på CSR-området, men er principielt imod, at virksomheder pålægges at rapportere om CSR i deres årsrapport. Den danske mulighed for at henvise til eksisterende CSR-rapporter på virksomhedens hjemmeside bør derfor bevares, ligesom det bør være muligt at henvise til CSR-rapporter, der er placeret i en supplerende beretning til årsrapporten.

Der er ikke tilstrækkeligt frie rammer for virksomhederne til fokusering og prioritering af indsatsen på CSR-området. DI mener, at virksomheder også fremadrettet skal have mulighed for at vælge forskellige formater og detaljeringsgrader i deres CSR-rapportering. DI udtrykker bekymring over, at forslaget på nogle punkter er væsentligt mere vidtgående og detaljeret end de danske krav og Global Compact.

DI foreslår, at det kun er meget store virksomheder, der bliver reguleret og logikken i regnskabsdirektivet følges med mere end 500 medarbejdere, en balancesum, der overstiger 40 mio. euro og en omsætning, der overstiger 80 mio. euro.

DI mener, at virksomhederne selv bør definere de mest relevante emner at arbejde med og afviser et særskilt krav om rapportering af risici i relation til virksomhedens CSR. DI finder, at sidstnævnte fører til introduktion af et kædeansvar for virksomheden. Risici i værdikæden vurderes løbende af virksomheder og kan ligge til grund for strategiske til- og fravalg, som virksomheden af konkurrencemæssige hensyn ikke bør forpligtes til at rapportere om.

For så vist angår mangfoldighed henviser DI til tidligere afgivne bemærkninger ved høringen af EU-Kommissionens grønne bog om corporate governance, samt at rapportering om mangfoldighed ikke er nødvendigt, når f.eks. det danske kodeks allerede tilskynder børsnoterede selskaber til at gøre sig overvejelser om mangfoldighed. DI mener ikke, at Kommissionens forslag harmonerer med nærhedsprincippet, idet nationale tiltag, som f.eks. de danske, kan opfylde formålet om mangfoldighed i bestyrelser og ledelser generelt.

Sammenfattende vedrørende den del af forslaget, der vedrører mangfoldighed, mener DI således, at der bør tages højde for allerede indførte og velfungerende nationale bestemmelser om mangfoldighed, og at i det omfang, der overhovedet vurderes at være behov for et EU-initiativ, bør "følg eller forklar" princippet fastholdes.

Foreningen af Danske Revisorer (FSR) er generelt positive overfor Kommissionens forslag og hilser mere ensartede regler i Fællesskabet velkommen.

FSR ønsker en undtagelse svarende til den for datterselskabers rapportering i forslaget for koncernregnskaber, hvor de relevante oplysninger i stedet fremgår af det underliggende datterselskabs års- eller koncernregnskaber.

FSR finder, at mangfoldighedsbegrebet i forslaget er meget omfattende og bredere end begrebet ”køn” og opfordrer til en analyse af, om der kan opstå problemer i relation til registerlovgivningen med dette krav.

Afslutningsvist fremhæver FSR, at det bør overvejes, om de ikke-finansielle oplysninger bedst placeres i årsrapporten eller eventuelt rapporteres særskilt med reference til og fra årsrapporten f.eks. på en hjemmeside.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget har endnu ikke været drøftet. De øvrige medlemslandes holdninger kendes derfor endnu ikke.

12. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er overordnet positiv over for initiativer, der kan bidrage til en styrkelse af virksomheders samfundsansvar, øget gennemsigtighed, åbenhed og mangfoldighed. Sammenhæng med det andet direktivforslag om køns-mæssig sammensætning bør dog klarlægges.

Regeringen lægger samtidigt vægt på, at initiativerne bør være fleksible i forhold til virksomhedernes specifikke rammer, og at man skal undgå unødige administrative byrder.

13. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.